

Hiv in Suriname

Deze factsheet is opgesteld om mensen met hiv én het algemeen publiek te informeren over hiv in Suriname. De factsheet is gemaakt door de Hiv Vereniging en is opgesteld in samenwerking met hiv-behandelaren uit Suriname.

Wat is hiv?

Hiv is het virus dat aids kan veroorzaken als iemand geen medicatie neemt. Hiv is tegenwoordig met medicatie goed te behandelen. Niet iedereen met hiv krijgt dus aids. Jaarlijks overlijden er in Suriname minder dan honderd mensen aan aids. Het is belangrijk dat u uw status kent, en dat u zich laat behandelen als u hiv heeft.

Hoeveel mensen hebben hiv?

Er wordt geschat dat er in 2018 ongeveer 5.600 mensen met hiv waren in Suriname, waarvan slechts 60% van hun status op de hoogte is. Ongeveer 1,4% van de bevolking in Suriname heeft hiv.

Hoe kunt u hiv krijgen?

Hiv is niet overdraagbaar in dagelijks contact. Dus niet door het delen van kopjes, het schudden van handen, of het gebruiken van hetzelfde toilet. Hiv is ook niet overdraagbaar door zoenen of stoeien. Hiv is wel overdraagbaar via seks (wanneer het virus niet onderdrukt is door medicatie). Hiv is overdraagbaar tijdens de zwangerschap, de bevalling of via borstvoeding. Hiv is ook overdraagbaar via gemeenschappelijk gebruik van injectienaalden.

Ken uw status en die van uw partner

Het is belangrijk dat u uw status kent. U hoeft zich niet te schamen voor uw hiv-status. Het kan zijn dat u denkt nooit risico te hebben gelopen op hiv, en het virus toch bij zich draagt. De meeste nieuwe infecties vinden plaats via mensen die niet op de hoogte zijn van hun status. U kunt zich onder andere laten testen bij de huisarts, de Regionale Gezondheidsdienst (RGD)-poli, de Medische Zending, Stichting Lobi, en de dermatologische dienst. Ook bij enkele niet-gouvernementele organisaties (ngo's) kunt u een hiv-test laten doen. Het is belangrijk een condoom te gebruiken als u de status van uw sekspartner niet kent of als u niet zeker weet dat uw partner een onderdrukt virus heeft. Een condoom verkleint de kans op overdracht van hiv en andere soa's enorm en voorkomt bovendien ongewenste zwangerschappen.

Niet meetbaar = niet overdraagbaar

Als iemand hiv heeft en medicatie slikt volgens het voorschrift wordt bij de meeste mensen het virus onderdrukt, waardoor het niet meer te zien is in het bloed. De hoeveelheid virus in het bloed is dan niet meetbaar. In Suriname noemen we dit "ODG", wat "onder de detectiegrens" betekent. Dit betekent dat u hiv niet kunt overdragen via seks. Niet meetbaar is niet overdraagbaar. We noemen dat n=n. Ook kan hiv-medicatie overdracht van hiv tijdens de zwangerschap en bevalling voorkomen. U weet alleen zeker dat u ondetecteerbaar bent als u dit regelmatig laat testen en als u de medicatie trouw blijft gebruiken. Bij vragen over n=n (bijvoorbeeld of uw virus onderdrukt is) kunt u bij uw behandelaar terecht.

Behandeling

In de kuststreken van Suriname wordt hiv-zorg geleverd bij de verschillende RGD-poli's, door diverse zelfstandige huisartsen en door internisten in de ziekenhuizen in Paramaribo. In het binnenland wordt hiv-zorg geboden door de Medische Zending en door enkele RGD-poli's.

Voor elk bezoek wordt er eerst bloed afgenomen. Dit gebeurt meestal enkele weken vóór uw consult, zodat u de uitslagen samen met uw arts kunt bespreken. Het bloed wordt op van alles getest. Hoe is het met uw lever en nieren? Is uw virus onderdrukt? Hoe is het met uw weerstand gesteld? U bespreekt met de arts de medische kant van leven met hiv. Het is aan te raden om uw vragen alvast thuis op te schrijven. Op die manier kunt u het gesprek voorbereiden en zorgen dat u antwoord op al uw vragen krijgt. Op vele poliklinieken is er ook een hiv-verpleegkundige aanwezig, bij wie u ook met vele vragen omtrent hiv terecht kunt.

Medicatie

Medicatie zorgt ervoor dat iemand met hiv geen aids krijgt, en dat iemand (als het virus onderdrukt is) hiv niet over kan dragen. Het is dus heel belangrijk om zo snel mogelijk met medicatie te beginnen als u weet dat u hiv heeft, en om de medicatie volgens voorschrift in te nemen. Ruim 80% van de mensen waarbij hiv is vastgesteld in Suriname gebruikt medicatie. Van deze mensen heeft ruim 80% een onderdrukt virus. In Suriname zijn verschillende soorten hiv-medicatie beschikbaar. De arts zal bepalen welke medicatie geschikt is. De hiv-medicatie is alleen te verkrijgen bij de ziekenhuisapotheken.

Het is belangrijk dat u het met uw arts bespreekt als het niet lukt om de medicatie volgens het schema in te nemen. Als u de medicatie niet volgens het schema slikt kan het virus resistent worden: dan werkt de hiv-medicatie niet meer. Het is hiernaast heel belangrijk dat u bijwerkingen met uw arts bespreekt. Sommige bijwerkingen kunnen verholpen worden met een wisseling van hiv-medicatie. Hiernaast is het belangrijk dat u het uw arts vertelt als u erover denkt om zwanger te worden, omdat een wisseling van hiv-medicatie soms noodzakelijk is.

Kosten behandeling en medicatie

Voor de afspraken op de poliklinieken en het verrichten van de laboratorium onderzoeken is het belangrijk dat u verzekerd bent. Als u verzekerd bent wordt dit namelijk geheel vergoed. De hiv-medicatie zelf en de testen voor hiv gaan buiten de verzekering om. Zo garanderen we dat deze altijd beschikbaar zijn, ook als u door omstandigheden even niet verzekerd bent. Omdat voor alle andere onderzoeken en de afspraken bij de arts wel een verzekering nodig is, is het wel aan te raden zo veel mogelijk verzekerd te zijn.

Vertellen of niet?

Mensen mogen zelf bepalen of ze anderen vertellen dat ze hiv hebben. Leven met een geheim is niet makkelijk en misschien zijn er mensen in uw omgeving die u vertrouwt en aan wie u het kunt vertellen. Het is fijn om steun van anderen te krijgen. Misschien kent u wel andere mensen die ook hiv hebben. Soms kunt u negatieve reacties krijgen op uw hiv-status. Deze reacties komen meestal voort uit een gebrek aan kennis, maar soms ook uit angst en onzekerheid over de eigen hiv-status. Het is belangrijk dat u zich hierop voorbereidt. Dit kunt u doen door hier met een supporter (peercounselor of buddy) over te praten.

Er zijn ook ngo's waarbij u terecht kunt. Bij *Chances for Life* vindt u support voor kansarme mannen, vrouwen en jongeren, sekswerkers en transgender personen. Bij *Suriname Men United* kunt u aankloppen voor support voor mannen en transgender personen. *Plus.sr* biedt support voor mannen die hiv hebben en *Liefdevolle Handen* biedt support voor vrouwen en meisjes. *Double Positive* biedt support en belangenbehartiging van jongeren, vrouwen, mannen en keypopulaties die geïnfecteerd en geaffecteerd zijn. Soms kan een peercounselor (iemand die ook hiv heeft) of een buddy u helpen met verwerking of praktische zaken. Vraag hiernaar bij uw behandelaar.

Discriminatie van mensen met hiv

In 2018 werd het HIV Legal Environment Assessment-rapport gepubliceerd door het Country Coordinating Mechanism (CCM). Hierin staat dat mensen met hiv in Suriname nog vaak gediscrimineerd worden vanwege hun hiv-status. Dit is onwenselijk, en in strijd met internationale regels. Zo mogen er geen gezondheidsvragen over hiv worden gesteld en is een hiv-test tijdens een sollicitatieprocedure of tijdens een aanstellingskeuring verboden. Ook mogen werknemers met hiv niet ontslagen worden louter vanwege hun aandoening. De overheid werkt ernaar toe dat werkgevers zich houden aan deze internationale afspraken. Eenieder die onterecht behandeld is in relatie tot hiv en werk kan een klacht indienen bij de afdeling arbeidsinspectie van het ministerie van Arbeid. Discriminatie op school kan bij de schoolinspectie gemeld worden. Ook kunt u zich melden bij een van de ngo's.

Samenvatting

Hiv is tegenwoordig goed te behandelen en de medicatie heeft veel minder bijwerkingen dan vroeger. Het is belangrijk dat iedereen zijn of haar status kent en dat mensen met hiv zich laten behandelen. Iemand met een onderdrukt virus (door het nemen van medicatie volgens voorschrift) kan hiv niet meer overdragen. Als meer mensen zich laten testen en vervolgens de medicatie goed gebruiken kan de hiv epidemie in Suriname goed gecontroleerd worden.